

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กীরติ บุญเจือ. 2522. ปรัชญาเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- คณิงหา สุภานันท์. 2544. ความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาตามทฤษฎี DBAE ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุงพ.ศ.2533) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โครงการพัฒนาสื่อการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา : กลุ่มสถาบันบันราชภัฏ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 2542. สุนทรียภาพของชีวิต. กรุงเทพมหานคร:เริ็ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น .
- คำารณ หล้าเจริญสุข. 2540. ความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับการสอนศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เครือจิต ศรีบุญนาค. 2542. สุนทรียภาพของชีวิต. กรุงเทพฯ : เริ็ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น.
- ชัยณรงค์ เจริญพานิชย์กุล. 2533. พัฒนาเด็กด้วยศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : แปลนพับลิชชิง,
- ฐิติคันต์ พากย์สุขี. 2547. ผลการสอนทัศนศิลป์โดยบูรณาการการจัดการศึกษานอกสถานที่ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีเกียรติ ไชยยงยศ. 2531. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการวาดภาพคนโดยวิธีการสอนแบบในออกนอกกับวิธีการสอนแบบนอกเข้าใน. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.ผู้แต่ง.
- เทวี ประสาท(เขียน) อนิตา พวงสุวรรณ-โมเซอร์ (แปล). 2546. ศิลปะรากฐานแห่งการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์.

- ธัญญรัตน์ อัครนวนนท์. 2545. ผลการสอนศิลปะโดยใช้กระบวนการสังเกตที่มีต่อการรับรู้เชิงสุนทรีย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่6. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิพนธ์ ทวีกาญจน์. 2533. 3 มิติ ทักษะทางศิลปะและศิลป์ศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ภาคพัฒนา ตำราและเอกสารหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- บรรจง บุญอารี. 2532. สภาพ และปัญหาการสอนศิลปะศึกษาของครูประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปวีดา ชื่นเชย. 2543. การศึกษาการวาดภาพคนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเทิน มหาจันทร์. 2531. ศิลปะในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- ประเสริฐ ศีลรัตน. 2542. สุนทรียะทางทัศนศิลป์. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. 2544. การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิด วิธีการเทคนิคการสอน 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ บริษัทเดอะมาสเตอร์กรุ๊ป เมเจนเมนท์ จำกัด.
- พิศมัย ถิณะแก้ว .2544 . หลักสูตรประถมศึกษา .สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- พิตร ทองชั้น. 2511. สมรรถภาพทางสมองบางประการที่สัมพันธ์กับความสามารถทางศิลปะของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ปริญญาามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พีระพงษ์ กุลพิศาล .2531. วิธีสอนศิลปะในโรงเรียนใหม่ในภาพและการรับรู้ทางศิลปะ. กรุงเทพฯ.
- พีระพงษ์ กุลพิศาล. 2533. การรับรู้ทางศิลปะใน 3 มิติทักษะทางศิลปะและศิลป์ศึกษา. กรุงเทพมหานคร หน่วยศึกษานิเทศ กรมการฝึกหัดครู.
- ฟิลลิป เยเนไวน์ (Philip Yenawine). 2009. การเริ่มต้นความสามารถในการเรียนรู้ทางสายตาอย่างรวดเร็ว:แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกภาพ. ฤดูใบไม้ผลิ, ลิขสิทธิ์ของ Visual Understanding in Education. (เอกสารประกอบการฝึกอบรม)
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. 2543. การเรียนการสอนและประสบการณ์ด้านสุนทรียศาสตร์และศิลป์วิจารณ์. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. 2545. กระบวนการเรียนการสอนทัศนศิลป์ในระดับประถมศึกษาสำหรับครูยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช,
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. 2545. ศิลป์ศึกษาแนวปฏิรูป. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. 2545. ทัศนศิลป์ในระดับประถมศึกษาสำหรับครูยุคใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช .
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. 2543. แนวโน้มศิลปศึกษาร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร : โครงการตำราและ
เอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. 2530. เอกสารประกอบการสอนวิชาทฤษฎี ความรู้และศิลปศึกษา.
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มัช ตะตียะ. 2547. สุนทรียภาพทางทัศนศิลป์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วาดศิลป์ จำกัด.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2525. พจนานุกรมศัพท์ศิลปะอังกฤษ-ไทย ฉบับบัณฑิตยสถาน.
กรุงเทพมหานคร : เพื่อนพิมพ์,
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2530. พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์,
วรสุตา ขวัญสุวรรณ. 2539. สภาพ และปัญหาการสอนศิลปศึกษาของครูศิลปศึกษาในโรงเรียน
ประถมศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะ
ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. 2525. พัฒนาหลักสูตรและการสอน-มิติใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- วิชัย วงษ์ใหญ่. 2529. สรุปรายงานการสัมมนาวิชาการศิลปะเด็ก: สภาพปัจจุบันและอนาคต.
กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- วิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์. 2516. "สุนทรียศาสตร์ศึกษาคุณค่าและปรัชญา" ในเอกสารอบรมสัมมนา
อาจารย์ผู้สอนศิลปะของสถานศึกษา : ฝึกหัดครูทั่วประเทศ. กรุงเทพมหานคร : (หน่วย
ศึกษานิเทศก์กรมการฝึกหัดครู:13-18.
- วิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์. 2536. ศิลปะเป็นมูลฐานสำคัญ. วารสารครุศาสตร์. ปีที่ 22 ฉบับที่ 1
(กรกฎาคม-กันยายน)
- วิรุณ ตั้งเจริญ. 2526. ศิลปศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ต้นอ่อน.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. 2532. วิวัฒนาการศิลปศึกษา สุนทรียภาพของเด็กไทยในปัจจุบัน. เอกสารสัมมนา
ศิลปะ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ต้นอ่อน,
- วิรุณ ตั้งเจริญ. 2539. ศิลปศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- วินัย โสมดี. 2545. ศิลปศึกษา(Art Education). ศิลปศึกษาในกระแสปฏิรูปการศึกษา, 29.
ศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษาและแรงงาน.
- ศิลป์ พีระศรี. 2515. ศิลปะสังเคราะห์. แปลโดยพระยาอนุমানราชธน. พระนครบรรณาการ.
ศึกษาธิการ,กระทรวง.กรมวิชาการ. 2545. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้
ศิลปะ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

- ศึกษาธิการ,กระทรวง.กรมวิชาการ. 2544. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544. (เอกสารสำเนา).
- วินัย โสมดี. 2545. ศิลปศึกษา(Art Education). ศิลปศึกษาในกระแสปฏิรูปการศึกษา, 29. ศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษาและแรงงาน.
- ศิลป์ พีระศรี. 2515. ศิลปะสังเคราะห์. แปลโดยพระยาอนุমানราชชน. พระนครบรรณาการ. ศึกษาธิการ,กระทรวง.กรมวิชาการ. 2545. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- ศึกษาธิการ,กระทรวง.กรมวิชาการ. 2544. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544. (เอกสารสำเนา).
- สงัด อุทรานันท์ .2536.การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ .พิมพ์ครั้งที่ 5 .คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลาวัตรี จันทรสวัสดิ์. 2539.การศึกษาการตอบสนองศิลปะโดยการพูดของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาวดี สุโกษะ. 2527. ศิลปะเด็ก:โลกทัศน์ และจินตนาการ.มิตรครู.(15 ก.ค.):41-42
- สุชาติ สุทธิ. 2531.บนเส้นทางการพัฒนาศิลปศึกษา. ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สุลักษณ์ ศรีบุรี.2536. คุณค่าของศิลปะจากทัศนะของบุคคลต่างๆ.วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 22, 1 (กรกฎาคม-กันยายน):51-63.
- ไสว พักขาว .2544. หลักการสอนสำหรับการเป็นครูมืออาชีพ .กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์เอมพันธ์.
- อารี สุทธิพันธุ์ และวิรุณ ตั้งเจริญ. 2528.กิจกรรมสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มิติ,
- อารี สุทธิพันธุ์. 2533. ประสบการณ์ทางสุนทรีย์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : แสงศิลป์การพิมพ์.
- อารี สุทธิพันธุ์. 2532. ทัศนศิลป์และความงาม. กรุงเทพฯ: แสงศิลป์การพิมพ์.
- อารี สุทธิพันธุ์. 2535. สุนทรีย์ศาสตร์การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพ และความนิยมในศิลปะในปราโมทย์ แสงพลสิทธิ์(บรรณาธิการ). 60 ปีอารี สุทธิพันธุ์. กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์,
- อำไพ ตีรณสาร. 2536. ขยายมุมมองการเรียนรู้ศิลปะ.วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 22 ฉบับที่1 (กรกฎาคม-กันยายน) หน้า 64-76.

ภาษาอังกฤษ

- Kindler, A.M. 1997. Child Development In Art. National Art Education Association.
- Bates, J. K. 2000. Becoming an Art Teacher. USA : Wadsworth, a Division of Thomson Learning.
- Bergamo , Dorathy Johnson. 1978. The Effect of Environment Centered Art Instruction on the Development of Aesthetic and Creative Responses in Highschool Art Student. Dissertation Abstracts International , 39 (August) : 616-A.
- Chapman, L.H. 1978. Approaches to Art in Education. York : Harcourt Brace Jovaich.
- Chark, G., Day, M.D., and Greer, W.D. 1987. Discipline-Based Art Education :Becoming students of art . Journal of Aesthetic Education 21(2) :129-196.
- Chan, Jo Chiung-Hua. 1997. An Examination of Theories of Aesthetic Development with Implication for Future Research. Journal of Taiwan Normal University:Humanities&Social Science , 42:pp.13-27.
- Cotner, Teresa L. 2001. Why Study Classroom Art Talk. Art Education Vol.54, No.1, Jan. National Art Education Association,
- Doll, R. C. Curriculum Improvement: Decision Making and Process. 3 ed. : Boston : Allyn & Bacon, 1974.
- D'Onofrio, A.and C.F. Nodine. 1981. Children's Responses to Paintings. Studies in Art Education , 20(1):14-23.
- Duncum, P. 1985. The Fantasy Embeddedness of Girls Horse Drawing. Art Education . 38(6)(Nov):pp. 42-44.
- Efland Arthur. 1977. Planning Art Education in the Middle/Secondary School of Ohio. Columbus Ohio.
- Feldman, E.B. 1978. Art Ceiticism, Reading. USA : National Art and Education Assosiation,
- Gardner, H., Winner,E., and Kircher, M. 1975. Children's Conception of the Arts. Journal of Aesthetic Education. 9(3).60-77.
- Geertz, C. 1976. Art As a Culture System. Modern Language Newsletter, 91 : 1474-1499.

- Greer, W. D.waine. 1984. Discipline-Based Art Education : Approaching art as a subject of study. Studies in Art Education 25(4) : 212-218.
- Hamblen, K.A. 1987. An Examination of Discipline-Based Art Education Issues. Studies in Art Education, 39(2) : 48-78.
- Herberholz, D.,1985. Developing Artistic and Perceptual Awareness : Practice in Elementary Classroom.USA : Wim. C. Brown Publishers.
- Housen, A. 2002. New Research In Aesthetic Thought, Critical Thinking and Transfer. Paper Presented at the Minneapolis Institute for Arts and the Minneapolis Public Schools Colloquy, Minneapolis, MN. Arts and Learning Research Journal. Vol. 18, No. 1(December).99-131.
- Hurwitz, A. and Madeja, S. 1977.The Joyous : Source Book for Elementary Art Appreciation, New Jersey : Prentice-Hall, Englewood Cliffs.
- Kagan ,S. S. 1998. Art in Education. Principle (Reston, VA)77 (March):16.
- Kathy Unrath. 2009. Bringing Children to Art Bringing Art to Children. Art Education (January) : 41-47.
- Koster, J. B. 2001. Bringing Art into the Elementary Classroom .USA:Wadsworth, a Division of Thomson Learning.
- Lark-Horowitz, B. 1937. On Art Appreciation in Children's II : Portrait Preference Study. Journal of Education Research. 31(8),572-598.
- Lansing, K. M. 1969. Art, Artists and Education. New York : Macgraw Hill Book Company.
- Linderman, E.W. 1980. Teaching Secondary School Art. 2ed. Iowa: WM.C.Brown.
- Lowenfeld, V. 1957.Creative and Mental Growth. New York : Macmillan Publishing Company .
- Lowenfeld, V.,Brittian W. L., 1973.Creative and Mental Growth. New York : Macmillan.
- Lowenfield, V.,Britain, W.L., 1987. Creative and Mental Growth. (7 ed) New York : Macmillan .
- McFee, J.K.,Degge. 1977. Art , Culture and Environment A Catalyst for Teaching. The United States of America.

- McFee, J.K. 1998. Cultural Influence on Aesthetic Experience in Cultural Diversity and The Structure and Practice of Art Education. The National Art Education Association.
- Mittler, G.A. 1983. Clarifying the Decision-making Process in Art. Studies in Art Education. 25:14-22.
- Moore, B.E.A. 1973. Description of children's Verbal Responses to Works of Art in Selected Grades One Through Twelve. Studies in Art Education. 14:27-34.
- Mussen, P.M. 1964. The Psychological Development of the Child. Englewood Cliffs. New York : Prentice Hall.
- Nancy Blume ,Jean Henning ,Amy Herman ,Nancy Richner. 2008. Looking to Learn: Museum Educators and Aesthetic Education. Journal of Aesthetic Education 42(2) : 83-100.
- Parsons, T. W. 1968. Guided Self-Analysis System for Professional Development Program III-Teaching for Inquiry (Schedule A Questioning Strategies). Mimeographed booklet, Berkeley, California: Professional Development Systems, University of California.
- Parsons, M.J. 1987. How We Understand Art. Cambridge: Cambridge University Press.
- Parsons, M. J. 1994. Can Children Do Aesthetic? A Developmental Account. Journal of Aesthetic Education.
- Rueschhoff, P.H., Swatz, M.E. 1969. Teaching Art in the Elementary School. New York : The Ronald Press.
- Rush, J.C., D.L. Sabers .1981. The Perception of Artistic Style .Studies in Art Education. 23(1).
- Russell, R.L. 1988. Children's Philosophical Inquiry into Defining Art : A Quasi-Experimental Study of Aesthetic in Elementary Classroom. Studies in Art Education. 29(3) : 282/291.
- Smith, B.O., Meux, O.M. 1962. A Study of The Logic of Teaching. Urbana : University of Illinois.
- Smith, Ralph, A. 1980. The Sense of Art. A Study in Aesthetic Education, New York : Routledge.
- Szekely, George. 1982. Conversations in The Art Class. Art Education. 35 (3) (May).

- Tiffany, Sutton. 2007. Taking Up Space : Museum Exploration in the Twenty-First Century. Journal of Aesthetic Education, 41 (4): 87-100.
- Walkup, N. 2009. Editor's Letter. Shool Arts. (January).
- Wild, P. S. 1992. An investigation of the cognitive components of the artmaking process:A typology of thinking skills. Dissertation Abstracts University of Cincinnati .
- Reimer, B. 1980. Designing effective arts programs. In J.J.Hausman(Ed.),Arts and the school .New York:MaGraw-Hill.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญคัดเลือกภาพงานศิลปะ

1. อาจารย์ ดร. วชิรินทร์ จิตติอดิษฐ์

อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. อาจารย์ ดร. อภิชาติ พลประเสริฐ

อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. อาจารย์สมศักดิ์ ศิริวิโรจน์สกุล

อาจารย์สอนศิลปศึกษาระดับประถมศึกษา

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย / ฝ่ายประถม

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รศ.สัญญา วงศ์อร่าม

อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. รศ.ดร. ปุณณรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์

อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. อาจารย์สมโภช ทองแดง

อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. อาจารย์วิรัตน์ คุ่มคำ

อาจารย์สอนศิลปศึกษาระดับประถมศึกษา

โรงเรียนวัดสี่ลูก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ

5. อาจารย์ นุตยาพร วงษ์เนร

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจวิเคราะห์ผลการวิจัยร่วมกับผู้วิจัย

1. อาจารย์ปิยานี จิตรเจริญ

อาจารย์สอนศิลปศึกษาระดับประถมศึกษา

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย / ฝ่ายประถม



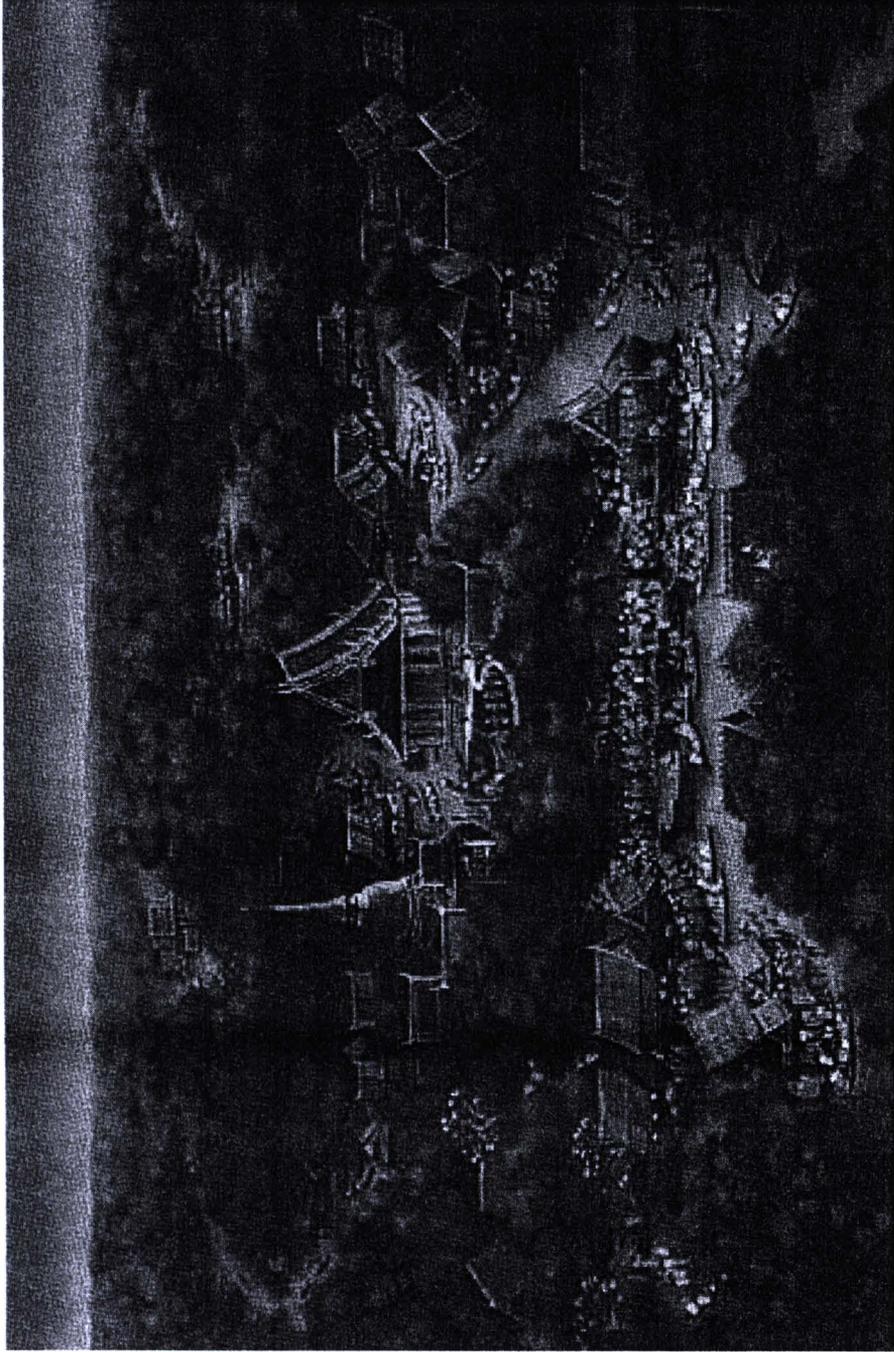
ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี ดังนี้

1. แบบทดสอบการรับรู้เชิงสุนทรีย์ ประกอบด้วย
 - 1.1. ภาพถ่ายผลงานจิตรกรรม
 - 1.2. ชุดคำถาม
2. แบบบันทึกการรับรู้เชิงสุนทรีย์
3. คู่มือสำหรับการวิเคราะห์การรับรู้เชิงสุนทรีย์
4. แบบวิเคราะห์การรับรู้เชิงสุนทรีย์
5. แบบสอบถามสถานภาพของนักเรียน (ประเมินตนเอง)

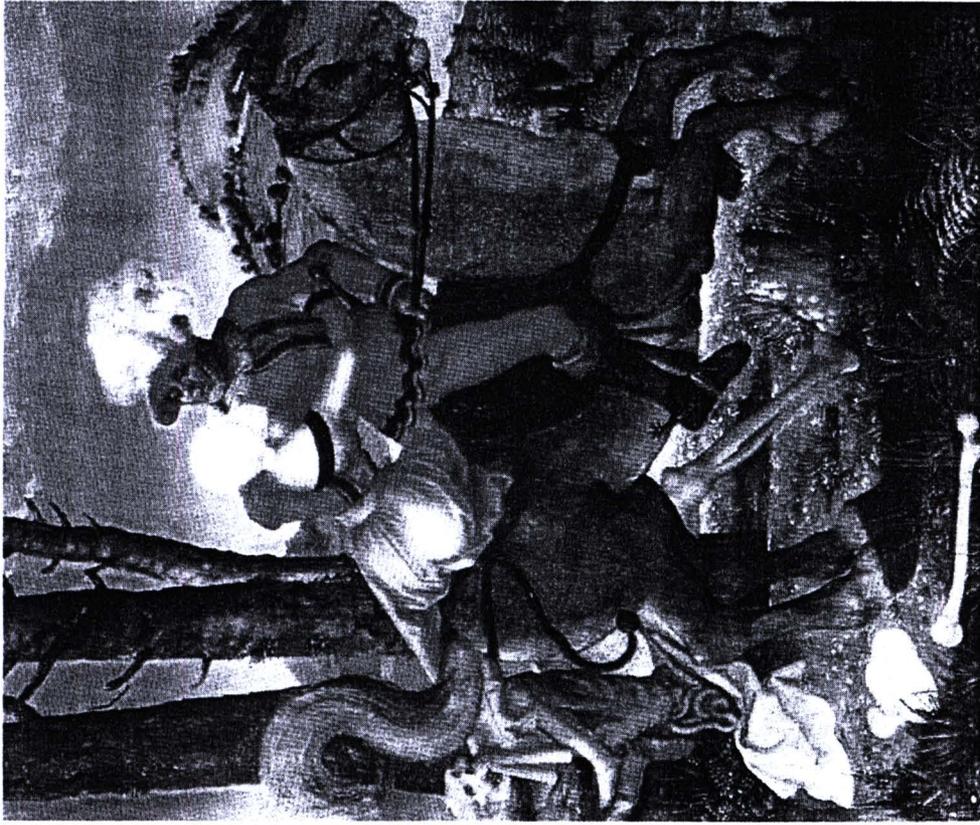
1. แบบทดสอบการรับรู้เชิงสุนทรีย์ ประกอบด้วย

1.1. ภาพถ่ายผลงานจิตรกรรม ประเภทเหมือนจริง (Realistic)



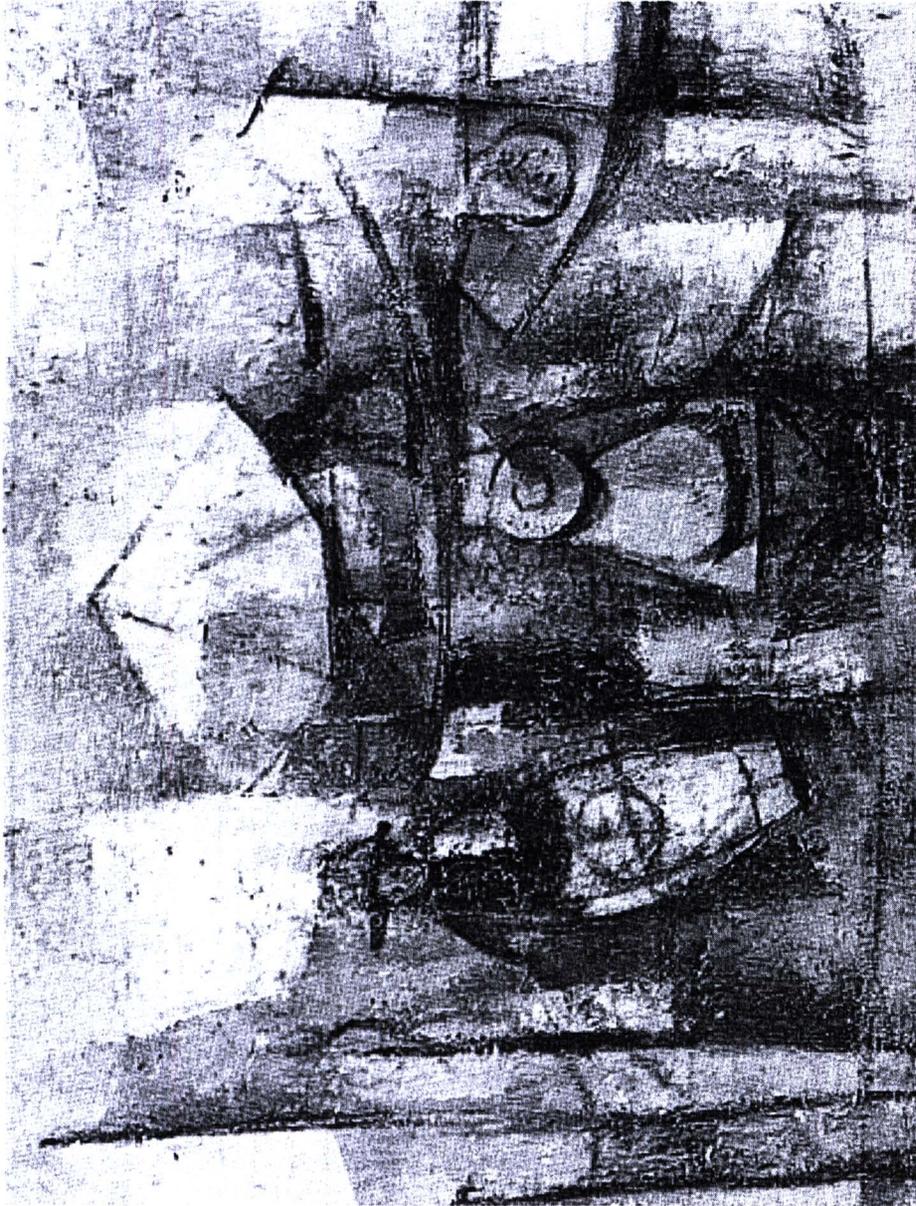
ชื่อศิลปิน ไตรภาพ เพ็ญสุข ชื่อภาพ ยามเช้า ชาวพุทธ

ประเภทเหมือนจริง (Realistic)



ชื่อศิลปิน Baldung Grien ชื่อภาพ Hans The Knight the Young Girl and Death

ประเภทกึ่งนามธรรม (Semi-Abstract)



ชื่อยศปวิน สวัสดิ์ ตันติสุข ชื่อภาพ ตลาตน้ำ

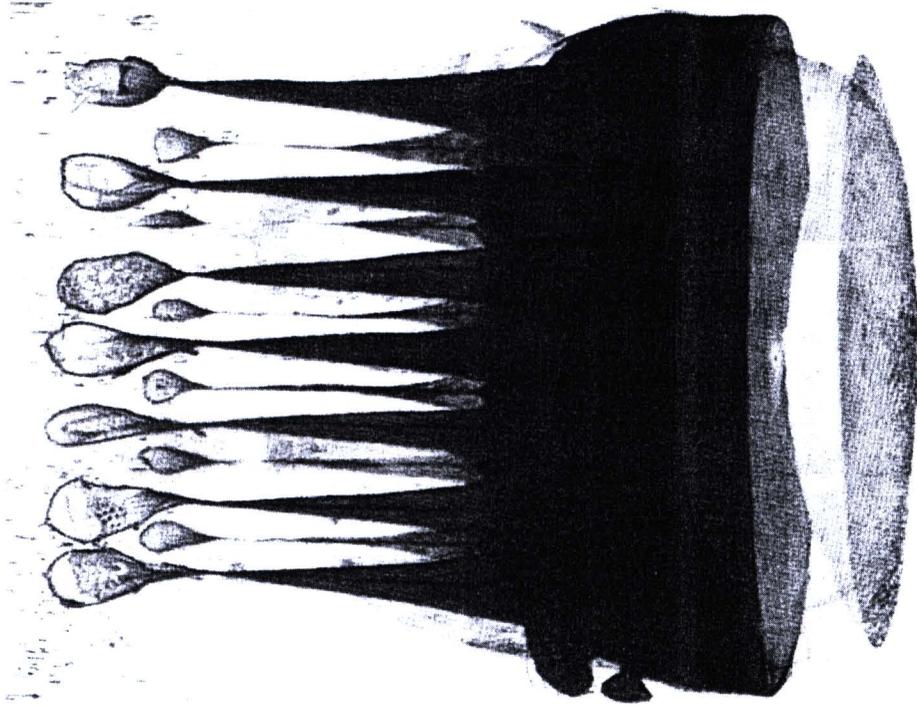


ประเภทกึ่งนามธรรม (Semi-Abstract)



ชื่อศิลปิน Picasso ชื่อภาพ Head of a weeping woman with hand

ประเภทนามธรรม (Abstract)



ชื้อศิลปิน อนุพงษ์ คชชีวะ ชื้อภาพ การกำเนิด 6/97

ประเภทนามธรรม (Abstract)



ที่ชื่อศิลปิน Kandinsky ชื่อภาพ Small Pleasures

2. ชุดคำถามการศึกษาการรับรู้เชิงสุนทรีย์ที่มีต่องานศิลปะของนักเรียนประถมศึกษา คำชี้แจง

คำถามชุดนี้ใช้ถามนักเรียนขณะที่ดูภาพงานศิลปะทั้ง 6 ภาพ คือ

ภาพงานศิลปะแบบเหมือนจริง (Realistic)	2	ภาพ
ภาพงานศิลปะแบบกึ่งนามธรรม (Semi-Abstract)	2	ภาพ
ภาพงานศิลปะแบบนามธรรม (Abstract)	2	ภาพ

คำถามที่ใช้เป็นลักษณะปลายเปิด เพื่อกระตุ้นการรับรู้ทางสุนทรีย์ภาพของผู้ถูกทดสอบโดยศึกษา คำถามโดยใช้ 7 คำถาม (คำถามมาตรฐานของ Michael J. Parson, 1987) เพื่อแสดงความรู้สึก ออกมา ซึ่งได้แก่

- คำถามที่ 1 ให้นักเรียนอธิบายภาพวาดนี้
- คำถามที่ 2 นักเรียนคิดว่าภาพวาดนี้เกี่ยวกับอะไร เรื่องราวในภาพนี้ดีหรือไม่
- คำถามที่ 3 นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรเมื่อเห็นภาพนี้
- คำถามที่ 4 นักเรียนคิดว่าสีในภาพนี้เป็นอย่างไร เป็นสีที่ดีหรือไม่
- คำถามที่ 5 นักเรียนคิดว่ารูปร่างรูปทรงต่างๆในภาพนี้เป็นอย่างไร และพื้นผิวเป็นอย่างไร
- คำถามที่ 6 นักเรียนคิดว่าภาพนี้วาดยากหรือไม่ อะไรยากที่สุด
- คำถามที่ 7 ภาพวาดนี้เป็นภาพวาดที่ดีหรือไม่ ทำไม

ในกรณีที่นักเรียนไม่แสดงการตอบสนองผู้วิจัยจะใช้คำถามเสริม เช่น

- นักเรียนหมายถึงอะไร
- นักเรียนสามารถยกตัวอย่างได้หรือไม่
- นักเรียนสามารถพูดเกี่ยวกับภาพวาดนี้ได้อีกไหม

3. แบบบันทึกการศึกษาการรับรู้เชิงสุนทรีย์ของนักเรียนประถมศึกษาที่มีต่องานศิลปะ

ชื่อ.....

โรงเรียน ชั้น เพศ หญิง ชาย



ภาพที่

คำชี้แจง - คำถามมีจำนวน 7 คำถาม ให้นักเรียนฟังทีละคำถาม และเขียนตอบลงในช่องว่าง

คำถามที่ 1 ให้นักเรียนอธิบายภาพวาดนี้

คำถามที่ 2 นักเรียนคิดว่าภาพวาดนี้เกี่ยวกับอะไร เรื่องราวในภาพนี้ดีหรือไม่

คำถามที่ 3 นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรเมื่อเห็นภาพนี้

คำถามที่ 4 นักเรียนคิดว่าสีในภาพนี้เป็นอย่างไร เป็นสีที่ดีหรือไม่

คำถามที่ 5 นักเรียนคิดว่ารูปร่างรูปทรงต่างๆในภาพนี้เป็นอย่างไร และพื้นผิวเป็นอย่างไร

คำถามที่ 6 นักเรียนคิดว่าภาพนี้วาดยากหรือไม่ อะไรยากที่สุด

คำถามที่ 7 ภาพวาดนี้เป็นภาพวาดที่ดีหรือไม่ ทำไม

4. คู่มือสำหรับการวิเคราะห์การรับรู้เชิงสุนทรีย์

(เอกสารเพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์การศึกษารับรู้เชิงสุนทรีย์ของนักเรียนประถมศึกษาที่มีต่องานศิลปะ)

คำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้คู่มือ

1. งานวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์บนพื้นฐานของการตอบสนองที่มีต่อภาพงานศิลปะซึ่งต้องตรวจสอบภายใต้บริบทของการรับรู้มากมาย โดยคู่มือนี้จะเป็นแนวทางในการช่วยให้เข้าใจถึงการศึกษาทางการรับรู้เชิงสุนทรีย์ที่มีต่องานศิลปะตามทฤษฎีการพัฒนาทางสุนทรีย์ภาพของ ไมเคิล เจ พาร์สัน (Aesthetic Development by Michael J. Parson, 1987) คู่มือนี้สามารถนำทางให้ผู้วิเคราะห์เข้าใจในแต่ละขั้นตอนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว
2. คู่มือนี้ใช้ประกอบการวิเคราะห์ในงานวิจัยเรื่องการศึกษาการรับรู้เชิงสุนทรีย์ของนักเรียนประถมศึกษาที่มีต่องานศิลปะ เท่านั้น
3. ก่อนการวิเคราะห์การรับรู้เชิงสุนทรีย์ของนักเรียนประถมศึกษาที่มีต่องานศิลปะ ผู้วิเคราะห์ควรศึกษาระดับขั้นการพัฒนาการทางสุนทรีย์ภาพในคู่มือให้เข้าใจชัดเจนเสียก่อน
4. ผู้วิเคราะห์ต้องใช้คู่มือประกอบการวิเคราะห์การรับรู้เชิงสุนทรีย์ของนักเรียนประถมศึกษาที่มีต่องานศิลปะ โดยพิจารณาตัดสินจากชุดคำถามที่ผู้วิจัยใช้ทั้งสิ้น 7 คำถาม แล้วลงเครื่องหมาย (/) ในแบบบันทึกการศึกษารับรู้เชิงสุนทรีย์ของนักเรียนประถมศึกษาที่มีต่องานศิลปะ

<p>การพัฒนาทางสุนทรีย์ภาพตามทฤษฎีของ ไมเคิล เจ พาร์สัน (Aesthetic Development by Michael J. Parson) ได้กำหนดขั้นการพัฒนา ทั้งหมด 5 ขั้น อันได้แก่</p> <p>ขั้นที่1 ความชื่นชอบ (Favoritism)</p> <p>ขั้นที่2 ความงามและเหมือนจริง (Beauty and Realism)</p> <p>ขั้นที่ 3 การแสดงออก (Expressiveness)</p> <p>ขั้นที่ 4 แบบอย่างและรูปแบบ (Style and Form)</p> <p>ขั้นที่ 5 ความเป็นตัวของตนเอง (Autonomy)</p>
--

เอกสารอ้างอิง

Michael J. Parson. *How We Understand Art A Cognitive Developmental Account of Aesthetic Experience..* United State of America : Cambridge University Press, 1987.

Michael J. Parson. <http://arts.arizona.edu/are476/files/parson.htm>.

ขั้นที่1 ความชื่นชอบ (Favoritism)

สามารถบอกถึงความพึงพอใจส่วนตัวที่มีต่อรูปภาพ เช่น ความสนใจที่มีต่อสี และเชื่อมโยงการตอบสนองของตนไปเรื่อยๆโดยไม่มีจุดหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราว/เนื้อหา หรือ รูปแบบของภาพวาด สิ่งที่นักเรียนตระหนักถึง คือ สิ่งที่แสดงออกมาและเชื่อมโยงไปยังความทรงจำส่วนตัว มีความเป็นอิสระในการตอบสนองที่เรียกว่าการรับรู้แบบใช้ความพึงพอใจ โดยไม่แบ่งแยกว่าจะ เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์หรือไม่มีความสัมพันธ์กันกับภาพวาด

ตัวบ่งชี้	ตัวอย่างคำพูด
<ol style="list-style-type: none"> 1. ความพึงพอใจตามสัญลักษณ์ที่มีต่องานศิลปะโดยปราศจากคำถาม 2. เอาใจใส่เต็มที่ต่อสี 3. เชื่อมโยงการตอบสนองของตนไปเรื่อยๆอย่างไรก็ตามจุดหมายต่อเรื่องราว/เนื้อหา 4. คาดคะเนสิ่งต่าง ๆ ที่นำไปสู่ข้อสรุป 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ฉันชอบมันเพราะมันมีสุนัข พวกเรามีสุนัขด้วยและมีชื่อว่า โทบี้ p.22 ▪ มันเป็นสีที่ฉันโปรดปราน p.22 ▪ ฉันไม่ชอบสีดำดังนั้นฉันไม่ชอบพื้นหลัง p.28 ▪ มันดูเหมือนกับอาหารชิ้นใหญ่ หล่นลงมาจากฟ้า p.22 ▪ ฉันไม่เชื่อว่าจะมีภาพที่ไม่ดีในโลกนี้หรอก ส่วนมากแล้วมันจะดี p.22

ขั้นที่2 ความงามและเหมือนจริง (Beauty and Realism)

สามารถจัดระบบความคิดที่แสดงออกมา โดยพูดถึงเรื่องราวพื้นฐาน (ความสวยงาม และความเป็นจริงที่ปรากฏ และทักษะความชำนาญ) ของภาพวาดที่ตนเองสนใจ และความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในภาพวาด เช่น อารมณ์ที่ถูกแสดงออกมาใน รอยยิ้ม หรือ อากัปกิริยา และรูปแบบที่เข้าใจได้ในความเป็นจริงที่เห็น มีการชื่นชมในทักษะความชำนาญ เช่น ความละเอียดละออของผู้วาด เหล่านี้เป็นประเด็นพื้นฐานสำหรับการตัดสิน

ความคิดที่แสดงออกมานั้นเป็นสิ่งที่ใครๆก็สามารถรับรู้ได้ และแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่อยู่ในใจตนเอง สามารถวิเคราะห์ประสบการณ์ของตนเองที่มีต่อศิลปะอย่างมีสุนทรียภาพ เช่น สามารถบอกได้ว่าสีที่มีลักษณะสว่างให้ความรู้สึกถึงความสุข สีที่มีลักษณะมืดให้ความรู้สึกของความทุกข์

ตัวบ่งชี้	ตัวอย่างคำพูด
<p>1. มีการตีความงานศิลปะผ่านเรื่องราว/เนื้อหา (งานศิลปะไม่แยกจากรายการ/เนื้อหา คือสามารถเข้าใจได้ง่าย)</p> <p>2. ชื่นชมเทคนิคความชำนาญ</p> <p>3. สนับสนุนความเหมือนจริง</p> <p>4. คาดคะเนสิ่งต่าง ๆ ที่นำไปสู่ข้อสรุป (เช่น การเห็นวัตถุแล้วสามารถจำแนกระบุลักษณะที่สวยงาม และน่าเกลียดได้)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ...เหมือนสุภาพสตรีบนเรือ หรือวางสองตัวในภูเขา p.40,p.22 ▪ ...เธอดูหงุดหงิดเหมือนแม่ผัด p.41 ▪ คุณสามารถเห็นถึงวิธีที่เขาทำมันอย่างละเอียด มันยอดเยี่ยมจริงๆ p.22 ▪ มันดูเหมือนของจริงมาก p.22 ▪ มันน่ารังเกียจมันน่าเกลียดจริงๆ p.22 ▪ มันดูเหมือนการวาดแบบไม่สนใจน้องชายคนเล็กของฉันก็ได้ p.22 ▪ เขาอาจจะโกรธแม่ยาย(หัวเราะ) ฉันไม่รู้ฉันรู้สึกแบบนั้น เขาอาจเห็นผู้หญิงบางคนที่กำลังเดินบนถนนและพูดว่าคุณน่าเกลียดจัง และก็เลยตัดสินใจวาดเธอขึ้นมา เขาโกรธหล่อนในบางเหตุผล p.41

ชั้นที่ 3 การแสดงออก (Expressiveness)

นักเรียนสามารถแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนมากขึ้นได้โดยพิจารณาจากเรื่องราว/เนื้อหาของภาพวาด และจากประสบการณ์เดิมของตน แต่ยังคงมีความสนใจต่อประสบการณ์ของตนเองมากกว่าภาพวาดที่เห็น ความรู้สึกและความคิดที่เกิดขึ้นและแสดงออกมาอาจจะเป็นของตนเอง หรือ ของผู้วาด หรือ ทั้ง 2 อย่าง ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถเข้าใจได้ด้วยตัวเอง ความงามเป็นรองอารมณ์ความรู้สึก มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความคิด แหวกแนว และมีความรู้สึกที่ลึกซึ้งต่อข้อสงสัย และใช้เกณฑ์การตัดสินที่เป็นไปได้ แต่ยังคงความรู้สึกส่วนตัวอยู่ แต่ก็ตระหนักถึงประสบการณ์ของผู้วาดด้วย หรือสามารถเปรียบเทียบเชื่อมโยงประเด็นในภาพวาดสู่ความเข้าใจของตนเองได้

ตัวบ่งชี้	ตัวอย่างคำพูด
1. งานศิลปะบ่งบอกถึงเรื่องราว หรือ แนวความคิด (นอกจากเรื่องราว/เนื้อหา ที่ปรากฏอยู่)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ เธอกำลังพยายามนึกถึงอดีตหรือบางสิ่ง เสื้อผ้าของเธอดูเหมือนนักแสดงโชว์ หรือคนที่อยู่ในสวนสัตว์ หรือบางสิ่ง เธอกำลังแปลงโฉม p.75
2. มองหาสิ่งที่งานศิลปะต้องการแสดงออกในแง่ของข้อมูลเชิงประสบการณ์ส่วนตัวคุณลักษณะในการแสดงออกเป็นสิ่งที่สำคัญ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ฉันคิดว่าเขาให้รายละเอียดที่คุณสามารถคิดถึงยายของคุณ หรือ ใครสักคนที่มีชีวิตที่ยากลำบาก เธอดูมีความสุขเศร้า ฉันไม่รู้ว่ามีมันว่าขาและเส้นเลือดเป็นอย่างไร ฉันไม่รู้มันแสดงผลกระทบต่ออารมณ์อย่างมาก เธอต้องการที่จะสวย และมีบุคลิกที่ดี และดูเหมือนถูกทอดทิ้ง เพราะเธอตระหนักว่ามีคนทิ้งเธอ บางทีเธอไม่สามารถยอมรับความจริงฉันไม่รู้ทำไมไม่มีลักษณะเหมือนถูกทอดทิ้งบนใบหน้าของเธอ และเธอกำลังหาแป้ง p.56
3. สนใจในการตีความของ ความหมายโดยรวม	<ul style="list-style-type: none"> ▪ คุณจะต้องชอบมันจริงๆ ไม่ว่าพวกนักทฤษฎีหรือนักวิจารณ์จะพูดอย่างไร มันไม่เกี่ยวกับเทคนิคหรือรูปแบบ p.23
4. ไม่เชื่อเกี่ยวกับคำพูดวิพากษ์วิจารณ์ แต่เชื่อว่าบริบทข้อเท็จจริงเป็นสิ่งที่ชักจูงให้ตีความ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ เพราะมันมีความรู้สึกที่แตกต่างอย่างชัดเจน และเพียงเพราะฉันไม่ชอบมันมันไม่ได้หมายความว่าคนอื่น ๆ ด้วย ฉันหมายความว่ามันมีข้อคิดที่ดีในรูปภาพ และเป็นผลงานทางศิลปะ

ขั้นที่ 4 แบบอย่าง และรูปแบบ (Style and Form)

แสดงความสามารถในการใช้ทัศนคติเกี่ยวกับหลักการทางการรับรู้ ที่ประกอบด้วยส่วนต่างๆที่ซับซ้อนกว่าความเข้าใจส่วนตัวโดยให้ความสำคัญต่อ สื่อวัสดุ รูปร่าง ลักษณะ แยกแยะอารมณ์ความรู้สึกของตนเองและสิ่งที่ประสบอยู่ในงานได้ ค้นพบถึงความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับรูปแบบและประวัติศาสตร์ สามารถขยายความสำคัญในภาพวาดได้ เกิดการวิจารณ์งานศิลปะ มีเหตุผลและเข้าใจเรื่องราว/เนื้อหาของภาพการวิจิจฉัยจากนี้ไป คือ ความสำคัญ (Significant) ของภาพวาดมีความเป็นที่ยอมรับมากกว่าผลลัพธ์ส่วนตัว ซึ่งอยู่ภายใต้หลักการที่มีอยู่ประกอบขึ้นโดยการยอมรับของผู้คนมากมายและอาจค้นพบความหมายของบางสิ่งเพิ่มขึ้น หรือบางสิ่งน้อยลง ทำให้เห็นสิ่งอื่นได้อย่างถ่องแท้ ลักษณะรูปแบบของสื่อ รูปร่างและรูปทรง ที่เป็นเรื่องราว/เนื้อหาในความรู้สึกส่วนตัว และจากการตีความที่ได้มาตรฐาน

ตัวบ่งชี้	ตัวอย่างคำพูด
1. ยอมรับว่าความสำคัญของงานศิลปะเป็นมิติทางสังคม และเท่าทันกับการค้นพบด้วยตัวเอง	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ทั้งหมดเหมือนจินตนาการของเด็กนั้นเป็นสิ่งที่เขาทำมัน มัน เป็นประเภทแฟนตาซี และโลกจินตนาการ..... p.82
2. ยอมรับว่างานศิลปะดำรงอยู่ในวัฒนธรรมสังคม และความเป็นอยู่และโลกศิลปะ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ คุณไม่สามารถบอกว่าเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง พวกเขาเป็นประเภทของแนวความคิดของมนุษย์ทั่วไป สัญลักษณ์สากล พวกเขาปลดเปลื้องลักษณะเฉพาะไม่ลึกซึ้ง แต่ยังคงการสื่อสารความรู้สึก เข้าใจได้ง่ายๆ แต่เป็นสัญลักษณ์ที่ขาดลักษณะธรรมชาติมากๆ p.110
3. ให้ความสำคัญในการตีความและการตัดสินใจ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ มันดูกระจัดกระจายแต่ก็ไม่ทั้งหมดมีบางที่รู้สึกเป็นระเบียบฉันคิดว่ามีข้อพิจารณาของสิ่งนี้ รูปแบบที่ถูกจัดกลุ่มตรงกลาง และใช้สีรุนแรงดูมีพลังและแสดงเป็นนัยในการกระทำและเต็มไปด้วยความกุสึกุจ มีสิ่งของมากมายฉันคิดว่ามันเป็นระบบรอบๆรูปทรงที่มีความสมดุลในหัวของเขา และสมดุลในภาพวาด และมีรูปทรงที่ลอยอยู่รอบๆมันเป็นความกลมกลืน รูปภาพซึ่งถูกแสดงเฉพาะบุคคล หลีกหนีความเป็นจริงและดูนี้เป็นสามเหลี่ยมที่ดีมันมีความสมดุลเพราะอยู่ที่จุดของมันมันน่าสนใจ มันถูกสร้างด้วยการเคลื่อนไหวมากมาย p.82
4. สื่อ ลักษณะ รูปแบบ และเทคนิคช่วยถ่ายทอดความหมาย	<ul style="list-style-type: none"> ▪ มีความรู้สึกแปลกประหลาดที่หน้า โดยทั่วไปมันเป็นใบหน้าด้านตรงแต่ตาเป็นรูปแบบของลัทธิคิวบิสม์ (Cubism) p.24

<p>5. ยินดีปรับเปลี่ยนความคิด และใช้เวลาในการคิดเกี่ยวกับการตีความ</p>	<p>(การค้นพบความสำคัญ(significant) ในงานศิลปะของ คีล Klee)</p> <p>เหนือสิ่งอื่นใดงานของ(Klee)นั้นชัดเจนด้วยวิธีที่พูดน้อยแต่ยังคงความหมายสำคัญอยู่ในภาพวาดเกี่ยวกับลัทธิมินิมอล(Minimalism)* นั้นคุณสามารถละทิ้งบางส่วนบางตอน แต่ยังคงมีการแสดงออกและยังคงการสรุปวิเคราะห์ มันไม่ซับซ้อน มีความบริสุทธิ์ ปล่อยให้ภาพวาดพูดถึงความหมายสำคัญแทนคุณ แต่ยังคงมีความหมายสำคัญอยู่ในงานศิลปะ p.111</p>
--	--

ขั้นที่ 5 ความเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy)

สามารถมีคำตัดสินส่วนตัว โดยอาศัยโครงสร้างความหมายของเรื่องราว/เนื้อหาในรูปภาพซึ่งความรู้สึกจะเปลี่ยนแปลงไปตามประวัติศาสตร์ และมีการปรับเปลี่ยนเรื่อยๆให้เข้ากับสภาพปัจจุบัน หรืออาจจะพูดได้ว่า คำตัดสินคือการโต้เถียงที่มีเหตุผล และในขณะเดียวกันการตัดสินก็ขึ้นอยู่กับตนเอง สิ่งที่ถูกตัดสินไม่เป็นเช่นเดียวกันกับหลักการเดิมอีก แต่มีข้อสงสัยส่วนตัวสร้างขึ้นมาแทน ความเข้าใจที่มีนั้นเป็นอีกหนึ่งแบบฝึกหัดทางศิลปะ มีทั้งการสร้างสรรค์ และการประเมินคุณค่า เหมือนกับการสำรวจคุณค่าในการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ พวกเรามีการแบ่งแยกอย่างชัดเจนระหว่างการตัดสิน และการตีความ การตีความ(Interpretation) คือ การสร้างความหมายขึ้นมาใหม่ การตัดสิน (Judgment) คือ การประเมินค่าของความหมาย ในขั้นก่อนหน้านี้นี้เราไม่แยก 2 สิ่งนี้ โดยสรุป การตัดสินของคนๆหนึ่งเป็นความรับผิดชอบของคนแต่ละคนซึ่งชัดเจนอยู่แล้วว่าการตัดสิน หรือก่อนการอธิบายนั้นเราจะต้องมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีความเข้าใจ และมีความรับผิดชอบ การเข้าใจศิลปะอย่างลึกซึ้งซึ่งมีผลต่อสุนทรียภาพ คนแต่ละคนต้องการมีความคิดเห็นที่อยู่เหนือกฎเกณฑ์ของวัฒนธรรม สังคม และความเป็นอยู่ และจำเป็นที่จะมีความสามารถในการตั้งคำถามในข้อสงสัยด้วยความคิดเห็นที่เคยมีอยู่แล้ว และมีความคิดที่จะตอบมันให้ได้ ขั้นนี้ทำให้คนๆหนึ่งเกิดปฏิกิริยาที่ละเอียดอ่อนและทำให้เราคิดถึงทฤษฎีที่มีมาก่อนหน้านี้นี้บุคคลเข้าใจงานศิลปะทั้งในแง่การสร้างสรรค์และการชื่นชมซึ่งได้แก่การคิดทบทวนและปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพการณ์อยู่เสมอ และโดยการสำรวจคุณค่าต่างๆที่เปลี่ยนไปตามเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

ตัวบ่งชี้	ตัวอย่างคำพูด
<p>1. มีความสามารถในการสร้างคำตัดสินที่เป็นอิสระอยู่บนพื้นฐานของความรู้และวัฒนธรรม สังคม และความเป็นอยู่</p> <p>2. ใช้ความเข้าใจลึกซึ้งซึ่งเกี่ยวกับ ประเพณี วัฒนธรรม สังคม และความเป็นอยู่ และประวัติศาสตร์ ไปสู่การตีความหมาย และลักษณะความสำคัญของงาน</p>	<p>▪ ถ้าเขาเกิดความคิดใหม่เขาต้องอธิบายมัน เพื่อที่จะสรุปได้ว่าเข้าใจมัน ถ้าเขาเกิดมีความรู้สึกใหม่เขาต้องแสดงมันออกมาเพื่อที่จะสรุปได้ว่ามีส่วนร่วม เขาอาจจะแน่ใจว่าความเข้าใจของเขาไม่สูญเสียไป p.153</p> <p>การเชื่อมโยงระหว่างงานหุ่นนิ่ง และภาพวาดทิวทัศน์ในศตวรรษที่19 นั้นชัดเจน รอยแตก และความรู้สึกที่รุนแรง ความมืดของเนินที่ยื่นออกไปในทะเลและความทึบของหุบเหว คือสิ่งที่แสดงคล้ายกับผลงานของ Bierstadt และ Moran เช่นเดียวกันกับความสามารถในการรับรู้สัมผัสของ Rothko ก็ทำให้เห็นลักษณะบางอย่างของการวาดภาพแบบ Luminist ขณะที่ความจริงว่างานหุ่นนิ่งจะไม่ได้ตีความเหมือนงาน the Grand Canyon or the Rokies ซึ่งมันเป็นความจริงที่ว่าภาพเหล่านี้ทำให้เกิดอารมณ์เดียวกันกับผู้วาดที่ครั้งหนึ่งเคยพิจารณาธรรมชาติ "ความยิ่งใหญ่" เป็นการรับรู้ถึงจุดสนใจหรือพลังของความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา และความก้องกังวานของเสียง"</p>

5. แบบวิเคราะห์การศึกษาการรับรู้เชิงสุนทรีย์ของนักเรียนประถมศึกษาที่มีต่องานศิลปะ
(รายบุคคล)

ประเภทภาพงานศิลปะ.....ชื่อภาพ.....

ชื่อ..... โรงเรียน..... ชั้น..... เพศ หญิง ชาย

ลำดับชั้นพัฒนาการทางสุนทรีย์ ลำดับคำถาม	1 ชื่นชอบ (Favoritism)	2 ชื่นชมงาม และเหมือนจริง (Beauty and Realism)	3 ชื่นชมการแสดงออก (Expressiveness)	4 ชื่นชมแบบอย่าง และรูปแบบ (Style and Form)	5 ชื่นชมเป็นตัวตนของตนเอง (Autonomy)	อื่นๆ
คำถามที่ 1						
คำถามที่ 2						
คำถามที่ 3						
คำถามที่ 4						
คำถามที่ 5						
คำถามที่ 6						
คำถามที่ 7						
ดังนั้น นักเรียนมีระดับการรับรู้ทางสุนทรีย์ ในภาพนี้อยู่ที่ชั้น.....(ใช้ค่า.MAX)						

4. แบบสอบถามสถานภาพของนักเรียน (ประเมินตนเอง)

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของนักเรียน

ระดับประถมศึกษาที่.....โรงเรียน.....

1. เพศ หญิง ชาย

2. อาชีพผู้ปกครอง

รับราชการ พนักงานเอกชน หรือ ลูกจ้างทั่วไป
 พนักงานรัฐวิสาหกิจ อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. ผู้ปกครองให้การสนับสนุนการทำกิจกรรมทางศิลปะหรือไม่

สนับสนุนด้วยวิธีการใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ไม่สนับสนุน

พาไปชมนิทรรศการ หรือ การแสดงศิลปะจำนวน.....ครั้งต่อปี

ทำกิจกรรมทางศิลปะร่วมกับนักเรียน

ให้นักเรียนไปเรียนศิลปะเพิ่มเติมภายนอกโรงเรียน

4. นักเรียนรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับกิจกรรมทางศิลปะ

4.1 ชอบกิจกรรมศิลปะเพราะ

ทำให้เพลิดเพลิน

มีประโยชน์ในการเรียนวิชาอื่น

อื่นๆ โปรดระบุ.....

4.2 ส่วนที่ทำให้ไม่ชอบกิจกรรมศิลปะเพราะ

เบื่อหน่าย

ไม่ถนัด

อื่นๆ โปรดระบุ.....

5. นักเรียนเคยใช้เวลาว่างหรือวันหยุดทำกิจกรรมศิลปะหรือไม่

เคย

ไม่เคย

6. นักเรียนชอบกิจกรรมทางศิลปะประเภทใดมากที่สุด

การปั้น

การประดิษฐ์

การพิมพ์ภาพ

การวาดภาพระบายสี

อื่นๆ โปรดระบุ.....

7. นักเรียนคิดว่าตนเองเก่งศิลปะ

มาก

ปานกลาง

น้อย

8. นักเรียนคิดอย่างไรกับการเรียนวิชาศิลปะ

- ยาก
 ปานกลาง
 ง่าย

9. นักเรียนคิดว่าวิชาศิลปะมีประโยชน์หรือไม่

- มีประโยชน์มาก
 มีประโยชน์ปานกลาง
 มีประโยชน์น้อย

10. นักเรียนได้เรียนรู้ศิลปะจากวิชาศิลปะ

- มาก
 ปานกลาง
 น้อย

11. นักเรียนเคยทำงานกลุ่มในวิชาศิลปะบ้างหรือไม่

- เคย ไม่เคย

12. นักเรียนได้ความรู้ในวิชาศิลปะในเรื่องใดบ้าง

- วิธีสร้างงานศิลปะ(การปฏิบัติ)
 การคิดวิเคราะห์
 ความรู้ทางสุนทรียภาพ
 ความรู้ทางประวัติศาสตร์ศิลปะ

13. เพิ่มเติม

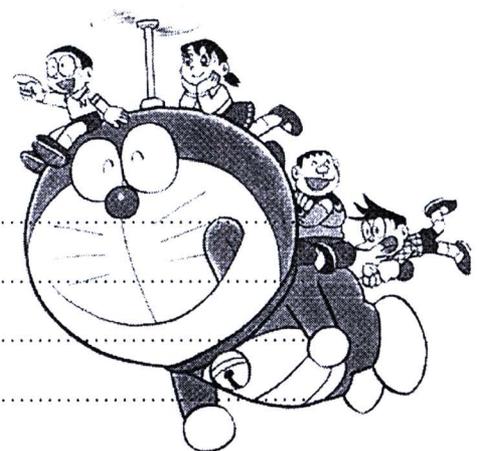
.....

.....

.....

.....

.....





ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาว หทัยรัตน์ พึ่งประยูรพงศ์ เกิดวันที่ 21 มิถุนายน สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา ภาควิชา ศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2550 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2550

